

Αποκατάσταση και ανάδειξη του Αγίου Νικολάου Ραγκαβά, στην Πλάκα

/ [Παιδεία και Πολιτισμός](#)

Το Υπουργείο Πολιτισμού προχωρά στη στερέωση, συντήρηση, αποκατάσταση και ανάδειξη του ιστορικού Ναού του Αγίου Νικολάου Ραγκαβά, στην Πλάκα. Πρόκειται για ένα από τα σημαντικότερα σωζόμενα βυζαντινά μνημεία των Αθηνών, που δεσπόζει στη γειτονιά της Ακρόπολης και συνδέεται, σύμφωνα με την παράδοση, με την οικογένεια του αυτοκράτορα Μιχαήλ Α' Ραγκαβέ.

Το έργο αφορά στην αποκατάσταση και ανάδειξη του Ναού, στη συντήρηση του διακόσμου του, καθώς και στον εκσυγχρονισμό των ηλεκτρομηχανολογικών του εγκαταστάσεων.

Η Υπουργός Πολιτισμού, Λίνα Μενδώνη, δήλωσε: «Ο Ναός του Αγίου Νικολάου του Ραγκαβά αποτελεί εξέχον βυζαντινό μνημείο της Αθήνας, τεκμήριο της αδιάλειπτης συνέχειας της πόλης, στη μεγάλη ιστορική διαχρονία. Καθώς, ο ναός

βρίσκεται εντός της ζώνης προστασίας του αρχαιολογικού χώρου της Ακρόπολης και με τα ιστάμενα μνημεία της ευρύτερης περιοχής της βόρειας Κλιτύος του Βράχου, η ανάδειξη του συμπληρώνει την πολιτιστική διαδρομή που αναδεικνύει την ιστορική συνέχεια της πρωτεύουσας. Συγχρόνως, ο Άγιος Νικόλας ο Ραγκαβάς, εμβληματικό δείγμα της μεσοβυζαντινής αρχιτεκτονικής, εντάσσεται στη διαδρομή των πολύ σημαντικών χριστιανικών μνημείων των Αθηνών, που πολλές φορές λησμονούνται εξ αιτίας της δεσπόζουσας Αρχαιότητας».

Ο Ι.Ν. Αγίου Νικολάου Ραγκαβά σε υδατογραφία του James Skene το 1844 στο Βρετανικό Μουσείο

Ο Ναός βρίσκεται στη συμβολή των οδών Πρυτανείου και Επιχάρμου. Ιδρύθηκε περί τα μισά του 11ου αιώνα. Στο μνημείο αναγνωρίζονται τέσσερις κύριες οικοδομικές φάσεις:

1. Ο αρχικός ναός (11ος αιώνα) -σταυροειδής εγγεγραμμένος με τρούλο,
2. Η ανακατασκευή της ανατολικής του πλευράς (τέλη 17ου αιώνα),
3. Οι επεκτάσεις του 19ου αι., με παρεκκλήσιο το Αγίας Παρασκευής και τη δυτική αίθουσα,
4. Η προσθήκη κωδωνοστασίου μετά το 1917.

Την περίοδο 1979-1980, έγινε μερική αποκατάσταση της βυζαντινής μορφολογίας

τμήματος της βόρειας όψης και σχεδόν πλήρης αποκατάσταση του οκτάπλευρου, αθηναϊκού τύπου, τρούλου του ναού. Τότε, εντοπίστηκε εγχάρακτη επιγραφή σε κιονίσκο του τρούλου, με επικλητικό περιεχόμενο και αναφορά στο όνομα του Λέοντος Ραγκαβά. Η επιγραφή χρονολογείται μετά τα μέσα του 11ου αι. και αποτελεί βασικό τεκμήριο για τον πιθανό κτήτορα του Ναού και τη χρονολόγηση της αρχικής φάσης του. Την περίοδο 1999-2000, έγινε η διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου του Ναού.

Άποψη του Ναού σε φωτογραφία του F.Boissonnas 1903-1923

Το 2007, το 2013 και το 2017 έγιναν τοπικές επισκευές στις στέγες για την αντιμετώπιση προβλημάτων εισροής ομβρίων. Το 2019, έγιναν εργασίες αποκατάστασης του τρούλου, καθώς υπέστη βλάβες, το 2016, εξ αιτίας πτώσης κεραυνού. Ο Ναός φέρει ζωγραφικό διάκοσμο που έχει υλοποιηθεί σε διαφορετικές φάσεις σε νεώτερη εποχή, με αρκετά διακοσμητικά στοιχεία. Υπάρχουν και

αρκετές εικονιστικές παραστάσεις δυτικότροπου χαρακτήρα.

Ως προς την παθολογία του μνημείου εντοπίζονται δομικά προβλήματα που οφείλονται στη γήρανση των υλικών, σε σεισμικές καταπονήσεις, σε ανθρωπογενείς παράγοντες και σε αυξημένη παρουσία υγρασίας. Όσον αφορά στην τοιχοποιία, εμφανίζει μέτρια κατάστασή διατήρησης, παρατηρείται ρηγμάτωση των κιόνων, ενώ οι υφιστάμενες ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις έχουν παλιώσει πολύ.

Το έργο περιλαμβάνει παρεμβάσεις στατικής ενίσχυσης, τη συντήρηση του τοιχογραφικού διακόσμου και των λίθινων στοιχείων, τη διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην αντιμετώπιση προβλημάτων υγρασίας και φθορών που απειλούν την αυθεντική δομή και τον διάκοσμο του μνημείου. Η ηλεκτρομηχανολογική μελέτη περιλαμβάνει επιμέρους μελέτες για συστήματα ύδρευσης, αποχέτευσης, θέρμανσης, φωτισμού, ρευμάτων, ήχου και ασφάλειας.

Ο Ιερός Ναός Αγίου Νικολάου Ραγκαβά από ψηλά

Το εσωτερικό του Ναού